

Wendy (17): "Bangelijk idee om van bank te ruilen. Het was altijd al mijn wens om een dag op een dovenschool door te brengen.

Mijn beide ouders zijn doof en gingen naar zo'n school. Ik zou zelf eens willen zien hoe het er daar aan toe gaat.

Dan kan ik ook eens met dove jongeren van mijn leeftijd converseren. Ik heb een stevige basis van gebarentaal en het dovenalfabet, dus een probleem zal dat niet zijn."

Klasse voor Jongeren boekte voor Wendy een bank in een school voor gehorgestoorden. Daar hadden ze er wel oren naar.

Voor één keer moet ik niet in bruin. Vandaag speel ik op verplaatsing. Verwachtingen heb ik niet echt. Het zal wel loslopen zeker? Buiten zie ik de bruine uniformpjes voor één dag aan mij voorbijgaan. Mijn klasgenoten zijn jaloers omdat ik er een dag tussenuit mag. Moeten ze zelf maar een briefje schrijven. Door mijn slaapkamervenster zie ik Katie, altijd klaar voor een grap in de klas. "Zouden ze in de dovenschool ook zoveel met hun leerkrachten uithalen?"

Attractie

Deze school is klein. Dat is het eerste wat me te binnenschiet. Voor andere indrukken heb ik geen tijd. Ik word verwacht in de leraarskamer. Het derde kopje links wordt het mijne. Ik meng me maar meteen tussen de koffieslurpende leerkrachten, dan voel ik me vlugger op mijn gemak. Vriendelijk maar beslist doorprijkt de klasdirecteur - zo heet dat hier - een eerste vooroordeel: auditief gehandicapten zijn niet doofstom. Stom wil zeggen dat je je niet kan uitdrukken. Klopt niet. Ze hebben hun eigen taal. Alsof ik dat niet weet. De kinderen die hier binnenkomen worden in drie groepen ingedeeld. Degenen die nauwelijks kunnen praten leren gebarentaal, de tussengroep ondersteunt zijn spraak met het vingeralfabet en de leerlingen die het beste kunnen spreken worden in twee jaar klaargestoomd voor een gewone school. Mijn klas is een groepje van vier uit de middengroep. Saïd, Jan, Tom en Nourié brengen me naar het wiskundelokaal. Ze bekijken me geamuseerd. Ik ben hun beloofde attractie.

Vingers

Gewoon klaslokaal. Geen bijzondere uitrusting. Als palingen bewegen Jan, Saïd en Tom zich in hun banken. Nourié doet het rustiger. Meisje. Ze zijn alle vier even nieuwsgierig naar mij als ik naar hen. De lerares spreekt traag en gearticuleerd: "Dat is Wendy. Onze gast voor één dag." Haar vingers herhalen elke letter. Een kwartiertje kan eraf om kennis te maken. Vingers helpen de klanken vooruit. "Naar welke school ga je?", "Heb je veel werk op school?", "Moet je een uniform dragen?", "Hoe ga je naar school?", "Welke vakken heb je op school?" Wat een geluk dat ik met het vingeralfabet uit de voeten kan. Bij Latijn-Grieks valt het stil. De lerares snelt ter hulp. "Latijn is een taal van vroeger." Mijn klasgenoten knikken maar begrijpen het niet.

Van Rossem

"Van wie is dit?" Twee van de vier vergaten hun naam op hun huiswerkblad te schrijven. Ken ik. Uit het hoofd delen en vermenigvuldigen met tienden, honderdsten en duizendsten is een tijdje geleden. $335:0,01 = 33.500$. Doet raar aan: als je iets door niets deelt krijg je meer. Is dat de methode Van Rossem? Tom noemt me de snelrein van de klas. Ik ben een 5de jaars. Nourié, Tom, Saïd en Jan zijn een flink stuk jonger. De leerlingen van mijn leeftijd zijn vandaag het huis uit. Ik geniet van de gemoedelijke sfeer en doe alles rustig aan. Tussen de rekensommen door wordt er over en weer geplaagd en gelachen. "Wat is er zo grappig", vraagt de lerares professioneel boos. Leerkrachten en leerlingen zijn hier eerder vrienden. Mijn klasgenoten stellen de juffrouw zelfs voor om haar nieuwe appartement te komen schilderen. Ik zie mij dat nog niet vlug met één van onze wiskundemuren doen.

Tijdens de pauze leer ik dan toch enkele jongeren van mijn leeftijd kennen. Het klikt onmiddellijk. We praten over vrije tijd, vrienden, hobby's, kledij, uitgaan, toekomstdromen. Als je articuleert kan je met een dove jongere gemakkelijk babbelen. Het heeft geen zin om harder te gaan roepen. Ze halen de woorden gewoon uit je mond.

Zuiden

Bij ons op school gaat er geen minuut verloren. De stof wordt er desnoods doorgesleurd. Hier voel ik me zo relaxed.

Derde lesuur. Tom en Jan hebben hun huistaak niet gemaakt. Standje. De les Nederlands kan beginnen. We hebben het over het *Portival*-weekend in de Antwerpse haven en wisselen vakantie-tips uit. De taalklas is een labo. We hebben elk een scherm en een toetsenbord. De leraar vat de les op het scherm samen. We praten met de toetsen en zoeken op welke de drukke weekends zijn op onze trek naar het Zuiden. Uit de printer rolt de eindversie van de les. Voor onze kaft. Tom en Saïd lezen de tekst hardop. Hun vingers lezen mee. De lerares en ik horen wat ze zeggen.

Balletjes

Tijdens mijn allereerste les kantoor leer ik een gezinsbudget samenstellen. Voorbereidende oefening op het examen: "anders blijft het niet hangen". Ik heb er geen flauw idee van hoe het moet, maar vier vrijwilligers staan te dringen om het me uit te leggen. Bij de minste emotie springen de leerlingen hier uit de bank, maar ze zijn wel bij de zaak. Als de bel gaat ben ik helemaal weg van budgetteren. Nu nog een gezin vinden en ik kan eraan beginnen. De kantoorjuffrouw tikt de agenda in. Nourié en de jongens schrijven hem van het scherm af. Ik rammel. De warme maaltijd komt niks te vroeg. Als iedereen eindelijk zijn handen heeft gewassen storten we ons in de soep met balletjes. Op de speelplaats trappen we een balletje over en weer.

Taartwerpen

De Klassefotograaf stapt de klas binnen en plakt zijn apparatuur aan elkaar. Tom, Jan en Saïd palingen nu voluit. Eerst in de school (het Schoolboek), dan in de stad (de krant) en nu de nationale doorbraak met Klasse voor Jongeren. Carrièreplanning. 's Middags zitten we nog een uurtje op kantoor, daarna twee uur taal. De lerares slooft zich uit: "Als je een taart hebt." Ze duwt telkens op het kernwoord in de zin. De slagroom komt recht op me af. Onder de bank babbelen Tom, Jan en Saïd met hun vingers. "Sommige mensen krijgen geld terug van de belastingen." Tom roept en gebaart dat dat bij hun thuis het geval is. Met dat geld kochten ze een opblaasbare tent. Tom en Jan discussiëren over het kijk- en luistergeld. Hoe meer ze het met elkaar oneens raken, hoe passieveler hun vingers bewegen. Het examenrooster is voor het laatste lesuur. Zo weet ik ook iets over hun andere vakken: maatschappelijke vorming, gezins- en nijverheidstechnieken, informatica, muziek, LO en logopedie. Ook hier het universele gekreun en gejammer over de bergen leerstof die ten onrechte moeten worden verwerkt. Een *neem-ik-aan* studiemeester brengt een onderdeelje voor Jans hoorapparaat. Jan zucht, het is er eindelijk van gekomen. Tien minuten voor tijd beloven we elkaar een spoedig weerzien. Nog voor de bel slipt Tom ongezien naar buiten. Als ook ik in de gang verdwijnen roept de lerares wiskunde me na: "Kom je woensdag je wiskundetaak afgeven?" Leerkrachten zijn overal dezelfde. Ik doe of ik niets gehoord heb. In deze school mag dat.

Ruil je bank

Van Grieks-wiskunde naar een bakkersschool, van wiskunde-wetenschappen naar de kunsthumaniora, van economie-wiskunde naar metaal, van elektriciteit naar Grieks-Latijn en vandaar naar een klas met gehorgestoorden. Wouter, Begga, Michiel, Elke en Wendy ruilden in dit blad al eerder van bank. Om in een andere wereld te kijken. Om hun nieuwsgierigheid te verwennen. Om voorordelen de neus in te duwen. We ruilen gewoon verder. Zegt het je iets om een dag in een vreemde bank door te brengen? Klasse voor Jongeren geeft je die kans. Schrijf ons waar je naar toe wil en waarom. Vermeld je adres en telefoonnummer en ook die van je school. Wij zoeken een bank op maat.

Klasse voor Jongeren, Ruil je bank, Koningsstraat 138, 1000 Brussel

Ook dankzij het Antwerpse Emmaüsinstituut en het Instituut van de Heilige Familie uit Berchem staat hier deze reportage. Waar anders?

